

เอกสารอ้างอิง

- จารุจินต์ นฤตะภักดิ์. ๒๕๒๕. การศึกษา
นิเวศวิทยาของนกในป่าชายเลน บริเวณ
ทะเลสาบสงขลา, น. ๒๘๙-๓๑๐.
ใน รายงานการสัมมนาระบบนิเวศ-
วิทยาป่าชายเลน ครั้งที่ ๔ เล่มที่ ๑.
กอง โครงการ และ ประสาน งาน วิจัย,
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
กรุงเทพฯ.
- บุญชนะ กลั่นคำสอน และ ธงชัย จารุพัฒน์.
๒๕๒๕. การศึกษาสภาพความเปลี่ยนแปลง
พื้นที่ป่าชายเลนในประเทศไทย
โดยใช้ภาพถ่ายจากดาวเทียม. กองจัด
การป่าไม้, กรมป่าไม้. กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์, กรุงเทพฯ. ๑๓๘ น.
- วรุณ สมร่วง. ๒๕๒๘. นิเวศวิทยาของ
นกในป่าชายเลน จังหวัดสมุทรปราการ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. ๑๓๑ น.
- วิรัช เล่าเหจินดา และ นิทยา เล่าเหจินดา.
๒๕๒๖. ชนิดนกในป่าชายเลนและป่า
ชายเลนที่ถูกตัดฟัน, น. ๑๘๔-๑๘๘.
ใน เอกสารสัมมนาสัตว์ป่าเมืองไทย
ปีที่ ๔ คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- สนิท อักษรแก้ว. ๒๕๒๓. ป่าชายเลน.
เอกสารทางวิชาการ ฉบับที่ ๙ สาขา
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. คณะวนศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- King, B.F., E.C. Dickenson and M.W.
Woodcock. 1975. A Field Guide to
the Birds of the South-East Asia.
Collins St. Jame's Place, London.
480 p.
- Lekagul, B. and E.W. Cronin, Jr. 1974.
Bird Guide of Thailand. Kurusapa
Ladproa Press, Bangkok. 435 p.
- Medway, L. and D.R. Wells. 1976. The
Birds of Malay Peninsula. H.F. &
G. Witherby Ltd, London.

ความสัมพันธ์ระหว่างสัตว์ล่าเหยื่อกับสัตว์ที่เป็นเหยื่อ
ในป่าเต็งรัง สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช
จังหวัดนครราชสีมา

PREDATOR-PREY RELATIONS IN THE DRY DIPTEROCARP
FOREST, SAKAERAT ENVIRONMENTAL RESEARCH STATION,
NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

ชุมพล งามพองใส^๑ และ วิรัช เล่าเหจินดา^๒
Choompol Ngampongsai and Virayuth Lauhachinda

ABSTRACT

The objectives of this study were to identify the predator species in the dry dipterocarp forest, Sakaerat Environmental Research Station, and to determine their impact on prey species. The total animal species found in the sampling area, 4 square kilometers, was 116 which composed of 16 predator species and 100 prey species. Both predator and prey species mainly consisted of birds with the number of 13 and 91 species, respectively. There were only 2 mammalian predators, the mask palm civet and the Javan mongoose, and 1 reptilian predator, the king cobra. It was found that the environmental condition in the dry dipterocarp forest had direct effects upon preys. Preys were abundant, both number of individuals and species, in the rainy season when food were plentiful and again in the winter season when migratory birds moved in. When preys were abundant, the predators increased also, however, the predators had no influence in controlling the preys in this area.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อทราบชนิดของสัตว์ล่าเหยื่อกับสัตว์ที่เป็นเหยื่อในพื้นที่ป่าเต็งรังของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช ในการสำรวจสัตว์จากพื้นที่ ๔ ตารางกิโลเมตร ได้พบสัตว์ทั้งหมด ๑๑๖ ชนิด จำแนกเป็นสัตว์ล่าเหยื่อ ๑๖ ชนิด และสัตว์ที่เป็นเหยื่อ ๑๐๐ ชนิด นกเป็นกลุ่มสัตว์ที่มีมากที่สุดในพื้นที่ป่าแห่งนี้ ซึ่งเป็นนกล่าเหยื่อ ๑๓ ชนิด และเป็นนกที่เป็นเหยื่อ ๘๑ ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่เป็นสัตว์ล่าเหยื่อมีเพียง ๒ ชนิดคือ อีเห็นเครือ กับพังพอน และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่เป็นสัตว์ล่าเหยื่ออีก ๑ ชนิดคือ งูจงอาง สภาพแวดล้อมของป่าเต็งรังมีอิทธิพลต่อความชุกชุมของสัตว์ เพราะจะพบสัตว์มากขึ้นทั้งชนิดและจำนวนประชากรในฤดูฝนเมื่อมีอาหารอุดมสมบูรณ์ และในฤดูแล้งเมื่อมีนกอพยพย้ายถิ่นเข้ามา เมื่อสัตว์ที่เป็นเหยื่อมีจำนวนมากขึ้น สัตว์ล่าเหยื่อก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นตาม อย่างไรก็ตามสัตว์ล่าเหยื่อไม่มีบทบาทต่อการควบคุมประชากรของสัตว์ที่เป็นเหยื่อ

๑/ ภาควิชาอนุรักษวิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กทม. ๑๐๕๐๓

๒/ ภาควิชาสัตววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กทม. ๑๐๕๐๓

คำนำ

การสำรวจชนิดของสัตว์ ตลอดจน ปริมาณความชุกชุมของสัตว์แต่ละชนิดในพื้นที่แห่งหนึ่งแห่งใดเป็นพื้นฐานสำหรับการอนุรักษ์สัตว์ป่า เมื่อได้ทำการศึกษาชีววิทยาของสัตว์เพื่อทราบอุปนิสัยการกินอาหารของสัตว์แต่ละชนิด แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของสัตว์ที่มีต่อกันในแต่ละพื้นที่จะเป็นพื้นฐานสำหรับการจัดการสัตว์ป่า ในระบบนิเวศสัตว์ล่าเหยื่อจะทำหน้าที่ควบคุมจำนวนประชากรของสัตว์ที่เป็นเหยื่อ แต่บางครั้ง สัตว์ล่าเหยื่ออาจมีจำนวนมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ไม่เป็นสัดส่วนกับจำนวนประชากรของสัตว์ที่เป็นเหยื่อ ซึ่งมีผลทำให้จำนวนประชากรของสัตว์ที่เป็นเหยื่อนั้นน้อยมากหรือมากเกินไป แล้วแต่กรณี เพราะฉะนั้น การสำรวจเพื่อหาความสัมพันธ์ของสัตว์ล่าเหยื่อและสัตว์ที่เป็นเหยื่อในแต่ละพื้นที่จึงมีความสำคัญ และเป็นสิ่งจำเป็นต่อการจัดการสัตว์ป่า

สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชมีพื้นที่เป็นป่าดิบแล้งและป่าเต็งรัง ในพื้นที่ของป่าเต็งรังประกอบด้วยพรรณพืชหลายชนิด สถิติ และคณะ (๒๕๒๓) รายงานว่า มีไม้เด่นได้แก่ เต็ง รัง พยอม พลวง มะม่วงป่า

และยอป่า และพื้นล่างของป่าประกอบด้วย หนุ่ยเห็ด หนุ่ยคา ปรง และผักหวาน จากลักษณะพื้นที่ของป่าเช่นนี้จึงมีสัตว์หลายประเภทเข้ามาใช้ประโยชน์ในป่าเต็งรัง ซึ่งได้มีผู้ทำการสำรวจสัตว์ในป่าเต็งรังของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชบ้างแล้ว อาทิ เพ็ญศรี และจริยา (๒๕๑๙) ศึกษาไรในดินที่ระดับความลึกไม่เกิน ๗ เซนติเมตร Lohavanijaya (1969) สำรวจแมลงและสัตว์มีกระดูกสันหลังทุกกลุ่มยกเว้นปลา และ โอภาส (๒๕๒๑) สำรวจนกในป่าเต็งรัง อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาใดกล่าวถึงความสัมพันธ์ของสัตว์ที่อาศัยอยู่ในป่าเต็งรังแห่งนี้ เพราะฉะนั้นการศึกษาครั้งนี้นจึงมุ่งไปยังความสัมพันธ์ของสัตว์ที่สำรวจพบในป่าเต็งรังของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชนี้ ซึ่งการศึกษามีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อทราบชนิด และความชุกชุมของสัตว์ล่าเหยื่อ และสัตว์ที่เป็นเหยื่อ
๒. เพื่อทราบสถานภาพของสัตว์ล่าเหยื่อ และสัตว์ที่เป็นเหยื่อ
๓. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างสัตว์ล่าเหยื่อ และสัตว์ที่เป็นเหยื่อ

วิธีการ

๑. สำรวจพรรณสัตว์ระหว่างเดือนกรกฎาคม ๒๕๒๖ ถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๗ แต่ไม่ได้ออกสำรวจในเดือนสิงหาคม และกันยายน ๒๕๒๖ เพราะฉะนั้นจึงใช้เวลาสำรวจทั้งสิ้น ๑๕ เดือน

๒. เลือกพื้นที่ป่าเต็งรังทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช โดยยึดแนวถนนที่ตัดเข้าสู่สถานีฯ เป็นขอบนอกด้านหนึ่ง พื้นที่มีเนื้อที่ประมาณ ๔ ตารางกิโลเมตร

๓. กำหนดเส้นทางเดินในพื้นที่คัดเลือกขึ้นมา ๓ เส้นทาง เพื่อใช้สำรวจพรรณสัตว์ เส้นทางทั้ง ๓ เส้นทางมีระยะทางรวมกันประมาณ ๑๒ กิโลเมตร

๔. สำรวจพรรณสัตว์ที่พบขณะเดินไปตามเส้นทางที่กำหนด บันทึกชนิดของสัตว์ทุกตัวที่พบเห็น ได้ยินเสียงร้อง หรือจากร่องรอยที่สัตว์ทิ้งไว้ อาทิ รอยเท้า มูล และร่องรอยกัดกินหรือแทะเล็มพืช

๕. สำรวจพรรณสัตว์ตามเส้นทางที่กำหนดเดินแต่ละครั้ง ครั้งละ ๒ วัน เป็นเวลา ๑๕ เดือน โดยใช้ช่วงเวลาสำรวจระหว่างเวลา ๗.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. และ ๑๕.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

๖. นำจำนวนสัตว์ที่บันทึกไว้แต่ละชนิดมาประเมินความชุกชุมโดยใช้วิธีการของ Pettingill (1950) ซึ่งมีวิธีการดังนี้

$$\text{เปอร์เซ็นต์ความชุกชุม} = \frac{\text{จำนวนครั้งที่สำรวจพบ}}{\text{จำนวนครั้งที่ทั้งหมดที่สำรวจ}} \times ๑๐๐$$

จะได้ค่าความชุกชุมดังนี้

อัตราร้อยละ ๙๐-๑๐๐	พบบ่อยมาก หรือมีความชุกชุมมาก
อัตราร้อยละ ๖๕-๘๙	พบบ่อย หรือค่อนข้างชุกชุม
อัตราร้อยละ ๓๑-๖๔	พบปานกลาง หรือมีความชุกชุมปานกลาง
อัตราร้อยละ ๑๐-๓๐	พบน้อยหรือไม่ชุกชุม
อัตราร้อยละ ๑-๙	พบน้อยมาก

๗. จำแนกสถานภาพของสัตว์ที่สำรวจพบว่าเป็นสัตว์อพยพย้ายถิ่น หรือสัตว์ประจำถิ่น โดยใช้หลักเกณฑ์ว่า ถ้าสำรวจพบสัตว์ตลอดทั้งปีก็พิจารณาว่าเป็นสัตว์

ประจำถิ่น ทั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลจาก Lekagul and Cronin (1974) ที่ระบุสถานภาพของสัตว์ชนิดดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย

๘. จำแนกอุปนิสัยการกินอาหารของสัตว์ว่า เป็นสัตว์ล่าเหยื่อ หรือเป็นสัตว์ที่เป็นเหยื่อ โดยใช้ข้อมูลจากการพบเห็นการกินอาหารของสัตว์ในพื้นที่ศึกษา ร่วมกับข้อมูลจากเอกสาร อาทิ Lekagul and Mc Nelly (1977) และ Taylor (1966) ซึ่ง

กล่าวถึงอุปนิสัยการกินอาหารของสัตว์ชนิดเดียวกับที่สำรวจพบ สัตว์ล่าเหยื่อของการศึกษาครั้งนี้หมายถึงสัตว์ชนิดที่กินสัตว์มีกระดูกสันหลังเป็นอาหาร สัตว์ที่กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง เช่น นกกินแมลงไม่นับรวมเป็นสัตว์ล่าเหยื่อ แม้ว่าจะกินสัตว์เป็นอาหารก็ตาม จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสัตว์ล่าเหยื่อกับสัตว์ที่เป็นเหยื่อ

ผลการศึกษา

ชนิดของความชุ่มชื้น

สำรวจพบสัตว์ในป่าเต็งรังของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสระแก้วจำนวน ๑๑๖ ชนิด ซึ่งจำแนกเป็นสัตว์เลื้อยคลาน ๓ ชนิด นก ๑๐๔ ชนิด และสัตว์เลื้อยลูกถ้วยนม ๙ ชนิด (ตารางที่ ๑, ๒ และ ๓) สัตว์เลื้อยคลานและสัตว์เลื้อยลูกถ้วยนมเป็นสัตว์ประจำถิ่นทุกชนิด สำหรับนกเป็นนกประจำถิ่น ๘๘ ชนิด และเป็นนกอพยพย้ายถิ่น ๑๖ ชนิด (ตารางที่ ๒)

จำนวนชนิดของนกพบมากที่สุดในเดือนมกราคม ๒๕๒๗ คือ ๕๔ ชนิด และพบน้อยที่สุดในเดือนกรกฎาคม ๒๕๒๗ คือ ๑๔ ชนิด และจากการนับจำนวนตัวของนกที่พบปรากฏว่านับได้ทั้งหมด ๑,๔๐๘ ตัว

โดยนับจำนวนตัวได้มากที่สุดในเดือนมกราคม ๒๕๒๗ คือ ๑๘๐ ตัว และนับได้จำนวนน้อยมากที่สุดในเดือนพฤษภาคม ๒๕๒๗ คือ ๔๐ ตัว นกชนิดที่พบบ่อยมากมี ๑ ชนิด พบบ่อยมี ๑๔ ชนิด พบปานกลางมี ๑๘ ชนิด พบน้อยมี ๔๐ ชนิด และพบน้อยมากมี ๓๑ ชนิด

จำนวนชนิดของสัตว์เลื้อยลูกถ้วยนมพบมากที่สุดในเดือนพฤษภาคมคือ ๖ ชนิด และพบน้อยที่สุดในเดือนมกราคม และพฤศจิกายน ซึ่งพบกระต่ายป่าเพียงชนิดเดียว (ตารางที่ ๓) กระต่ายป่าเป็นสัตว์ที่มีความชุกชุมมากในพื้นที่ศึกษา เพราะจะพบเห็นตัวเกือบทุกครั้งที่ทำการศึกษา นอกจากนี้ยังพบมูลกระจายทั่วไปตลอดเส้นทางสำรวจ

Table 1. Diversity, abundance and status of reptiles found in the dry dipterocarp forest ((Pr. = prey, Pd. = predator).

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Number of occurrence	% abundance	Status		
	July,	Oct,	Nov,	Dec,	Jan,	Feb,	Mar,	Apr,	May,	Jun,	Jul,	Aug,				Sep,	Oct,
Order Squamata																	
Family Agamidae																	
1. Black-banded garden lizard (<i>Calotes emma</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6.66 Pr.
Family Scincidae																	
2. Nine-keeled grass skink (<i>Mabuya novemcarinata</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	6.66 Pr.
Family Elapidae																	
3. King cobra (<i>Ophiophagus hannah</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pd.

Table 2. Diversity, abundance and status of birds found in the dry dipterocarp forest (Pr. = prey; Pd. = predator; M = migratory; R = resident).

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	% abundance	Status	Migration	
	July	Oct,	Nov,	Dec,	Jan,	Feb,	Mar,	Apr,	May,	Jun,	Jul,	Aug,						Sep,
Order Falconiformes																		
Family Accipitridae																		
1. Shikra (<i>Accipiter badius</i>)	1	-	-	-	6	-	6	-	1	2	-	1	-	1	17	6	40.00 Pd. R	
2. Crested goshawk (<i>A. trivirgatus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pd. R	
3. Black baza (<i>Aviceda leuphotes</i>)	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	3	2	13.33 Pd. R	
4. Changeable hawk-eagle (<i>Spizaetus cirrhatus</i>)	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pd. R	
5. Tawny eagle (<i>Aquila rapax</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pd. M	
6. Crested serpent eagle (<i>Spilornis cheela</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pd. R	

วารสารวิทยาศาสตร์ ๓ : ๒๒๑-๒๔๕ (๒๕๓๑)

Table 2. (Cont.)

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	% abundance	Status	Migration	
	Jul.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May	Jun.	Jul.	Aug.						Sep.
Family Falconidae																		
7. Red-thighed falconet (<i>Microhierax caerulescens</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	3	20.00 Pd. R
8. White-rumped falconet (<i>Polihierax insignis</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pd. R
Order Galliformes																		
Family Phasianidae																		
9. Francolin (<i>Francolinus pinnadaenus</i>)	8	-	1	-	3	4	6	10	5	4	-	-	-	-	-	41	8	53.33 Pr. R
10. Red jungle fowl (<i>Gallus gallus</i>)	-	-	-	2	2	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-	9	5	33.33 Pr. R
Order Gruiformes																		
Family Turnicidae																		
11. Yellow-legged button quail (<i>Turnix tanki</i>)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	2	13.33 Pr. R
12. Barred button quail (<i>Turnix suscitator</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. R

วารสารวิทยาศาสตร์ ๓ : ๒๒๑-๒๔๕ (๒๕๓๑)

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	% abundance	Status	Migration	
	Jul.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May	Jun.	Jul.	Aug.						Sep.
Order Columbiformes																		
Family Columbidae																		
13. Thick-billed green pigeon (<i>Treron curvirostra</i>)	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. R
14. Spotted-necked dove (<i>Streptopelia chinensis</i>)	6	2	1	1	7	4	-	-	-	6	-	4	-	3	2	36	10	66.66 Pr. R
15. Red turtle dove (<i>S. tranquebarica</i>)	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	13.33 Pr. R
Order Psittaciformes																		
Family Psittacidae																		
16. Red-breasted parakeet (<i>Psittacula alexandri</i>)	-	24	9	17	16	7	13	12	-	2	3	23	8	3	6	143	13	86.66 Pr. R
17. Indian hanging lorikeet (<i>Loriculus vernalis</i>)	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	8	2	13.33 Pr. R

วารสารวิทยาศาสตร์ ๑ : ๒๒๑-๒๔๕ (๒๕๓๑)

Table 2. (Cont.)

Order /Family /Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	% abundance	Status	Migration	
	Jul.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May	Jan.	Jul.	Aug.						Sep.
Order Cuculiformes																		
Family Cuculidae																		
18. Plaintive cuckoo (<i>Cacomantis merulinus</i>)	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. R
19. Emerald cuckoo (<i>Chrysococcyx maculatus</i>)	-	-	-	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	3	20.00 Pr. R
20. Violet cuckoo (<i>C. xanthorhynchus</i>)	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	3	20.00 Pr. R
21. Koel (<i>Eudynamys scolopacea</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. R
22. Greater green billed malkoha (<i>Phaenicophaeus tristis</i>)	1	1	2	2	2	1	1	-	-	-	-	-	2	2	-	14	9	60.00 Pr. R
23. Greater coucal (<i>Centropus sinensis</i>)	2	-	-	-	1	1	5	1	1	2	2	1	1	-	-	17	10	66.66 Pd. R

วารสารวิทยาศาสตร์ ๑ : ๒๒๑-๒๔๕ (๒๕๓๑)

Table 2. (Cont.)

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	% abundance	Status	Migration
	Jul.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May.	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Oct.	Nov.		
Order Strigiformes																	
Family Strigidae																	
24. Barred owl (<i>Glaucidium cuculoides</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pd. R
25. Brown wood owl (<i>Strix leptogrammica</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	2	13.33 Pd. R
Order Coraciiformes																	
Family Meropidae																	
26. Bay-headed bee-eater (<i>Merops leschenaulti</i>)	1	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	1	-	6	4	26.66 Pr. R
27. Little green bee-eater (<i>M. orientalis</i>)	7	-	-	1	-	-	-	-	-	11	-	-	6	-	25	4	26.66 Pr. R
Family Coraciidae																	
28. Black-billed roller (<i>Coracias benghalensis</i>)	1	-	1	3	2	3	-	12	3	7	1	1	2	4	3	13	86.66 Pr. R
29. Dollar bird (<i>Eurystomus orientalis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	3	2	-	12	4	26.66 Pr. R

Table 2. (Cont.)

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	% abundance	Status	Migration	
	Jul.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May	Jun.	Jul.	Aug.						Sep.
Family Upupidae																		
30. Hoopoe (<i>Upupa epops</i>)	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	6.66 Pr. R
Order Piciformes																		
Family Capitonidae																		
31. Lineated barbet (<i>Megalaima lineata</i>)	-	4	2	3	2	5	9	10	6	10	10	4	2	3	-	70	13	86.66 Pr. R
32. Blue-throated barbet (<i>M. asiatica</i>)	1	2	1	2	4	1	5	8	-	9	5	1	2	-	-	41	12	80.00 Pr. R
33. Blue-eared barbet (<i>M. australis</i>)	1	2	-	1	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	8	4	26.66 Pr. R
34. Coppersmith barbet (<i>M. haemacephala</i>)	1	2	2	-	5	4	5	3	-	2	-	-	-	3	-	28	10	66.66 Pr. R
Family Picidae																		
35. Greater golden-backed woodpecker (<i>Chrysocolaptes lucidus</i>)	-	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	9	5	33.33 Pr. R

Table 2. (Cont.)

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	% abundance	Status	Migration	
	Jul.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May.	Jun.	Jul.	Aug.						Sep.
48. Richard's pipit (<i>Anthus novaeseelandiae</i>)	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. R
Family Laniidae																		
49. Brown shrike (<i>Lanius cristatus</i>)	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	1	13.33 Pd. M
50. Chestnut-backed shrike (<i>L. collurio</i>)	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	26.66 Pd. M
Family Campephagidae																		
51. Black-winged cuckoo-shrike (<i>Coracina cochinchinensis</i>)	2	4	4	15	7	11	7	6	-	5	1	-	1	5	1	69	13	86.66 Pr. R
52. Common wood shrike (<i>Tephrodornis pondicerianus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. R
53. Ashy minivet (<i>Pericrocotus divaricatus</i>)	-	-	3	-	1	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	18	3	20.00 Pr. M
54. Scarlet minivet (<i>P. flammeus</i>)	2	1	4	1	3	-	-	1	2	-	-	2	1	-	3	20	10	66.66 Pr. R

Table 2. (Cont.)

Table 2. (Cont.)

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	% abundance	Status	Migration	
	Jul.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May.	Jun.	Jul.	Aug.						Sep.
Family Chloropseidae																		
55. Common iora (<i>Aegintha tiphia</i>)	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	13.33 Pr. R
56. Greater green leafbird (<i>Chloropsis sonnerati</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6	1	6.66 Pr. R
57. Golden-fronted leafbird (<i>C. aurifrons</i>)	2	2	1	2	7	-	6	6	2	-	1	1	2	-	3	35	12	80.00 Pr. R
58. Blue-winged leafbird (<i>C. cochinchinensis</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7	1	6.66 Pr. R
Family Pycnonotidae																		
59. Black-headed bulbul (<i>Pycnonotus atriceps</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	8	2	13.33 Pr. R
60. Black-crested bulbul (<i>P. melanictus</i>)	8	3	5	1	6	7	3	5	-	1	31	1	-	-	4	75	12	80.00 Pr. R
61. Black-capped bulbul (<i>P. aurigaster</i>)	2	7	4	4	19	6	6	28	5	11	-	2	6	7	5	112	14	93.33 Pr. R

Table 2. (Cont.)

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	% abundance	Status	Migration		
	Jul,	Oct,	Nov,	Dec,	Jan,	Feb,	Mar,	Apr,	May,	Jun,	Jul,	Aug,						Sep,	Oct,
62. Stripe-throated bulbul (<i>Pycnonotus finlaysoni</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	2	13.33 Pr. R	
63. Blanford's bulbul (<i>P. blanfordi</i>)	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	13.33 Pr. R
64. Grey-eyed bulbul (<i>Hypsipetes propinquus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	6.66 Pr. R
Family Dicruridae																			
65. Ashy drongo (<i>Dicrurus leucophaeus</i>)	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	3	7	5	33.33 Pr. R
66. Bronze drongo (<i>D. aeneus</i>)	-	6	5	1	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	6	40.00 Pr. R
67. Hair-crested drongo (<i>D. hottentottus</i>)	-	-	-	-	-	3	1	9	-	4	-	4	-	-	-	-	21	5	33.33 Pr. R
68. Greater racket-tailed drongo (<i>D. paradiseus</i>)	5	5	-	2	2	-	-	-	1	4	4	1	2	1	1	1	28	11	73.33 Pr. R

Table 2. (Cont.)

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	% abundance	Status	Migration	
	Jul.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May.	Jun.	Jul.	Aug.						Sep.
Family Oriolidae																		
69. Indian black-headed oriole (<i>Oriolus xanthornus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	2	2	13.33 Pr. R
70. Black-naped oriole (<i>O. chinensis</i>)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	6.66 Pr. M
71. Fairy bluebird (<i>Irena puella</i>)	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	13.33 Pr. R
Family Sturnidae																		
72. Hill myna (<i>Gracula religiosa</i>)	4	-	-	2	-	-	3	1	2	2	-	-	-	-	-	14	6	40.00 Pr. R
Family Corvidae																		
73. Jay (<i>Garrulus glandarius</i>)	-	-	-	-	3	-	-	-	-	17	1	1	4	3	1	30	7	46.66 Pr. R
74. Racket-tailed treepie (<i>Crypsirina temia</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	6.60 Pr. R
75. Large-billed crow (<i>Corvus macrorhynchos</i>)	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. R

Table 2. (Cont.)

Table 2. (Cont.)

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	% abundance	Status	Migration	
	Jul.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May.	Jun.	Jul.	Aug.						Sep.
Family Sittidae																		
76. Chestnut-bellied nuthatch (<i>Sitta castanea</i>)	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	2	13.33 Pr. R
77. Velvet-fronted nuthatch (<i>S. frontalis</i>)	-	5	3	-	4	2	10	2	-	-	-	-	1	2	1	30	9	60.00 Pr. R
Family Timalidae																		
78. White-crested laughingthrush (<i>Garrulax leucolophus</i>)	-	-	-	-	-	6	1	-	-	1	-	-	1	-	-	9	4	26.66 Pr. R
Family Turdidae																		
79. Bluethroat (<i>Erithacus calliope</i>)	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. M
80. White-rumped shama (<i>Copsychus malabaricus</i>)	1	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	7	7	46.66 Pr. R
81. Stonechat (<i>Saxicola torquata</i>)	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	13.33 Pr. M
82. Pied stonechat (<i>S. caprata</i>)	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. R

Table 2. (Cont.)

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	%abundance	Status	Migration		
	Jul.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May.	Jun.	Jul.	Aug.						Sep.	Oct.
83. Blue rock thrush (<i>Monticola solitarius</i>)	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	13.33 Pr. M	
Family Sylviidae																			
84. Dusky willow warbler (<i>Phylloscopus fuscatus</i>)	-	-	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	6	4	26.66 Pr. M	
85. Arctic willow warbler (<i>P. borealis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	13.33 Pr. M	
86. Crowned willow warbler (<i>P. coronatus</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. M	
87. Inornate willow warbler (<i>P. inornatus</i>)	-	1	7	3	7	-	-	-	-	-	-	-	1	5	5	29	7	46.66 Pr. M	
88. Long-tailed tailorbird (<i>Orthotomus sutorius</i>)	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. R	
89. Dark-necked tailorbird (<i>O. atrogularis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. R	
90. Grey-breasted prinia (<i>Prinia hodgsonii</i>)	1	-	3	19	3	3	2	4	-	8	6	1	2	3	5	60	13	86.66 Pr. R	

Table 2. (Cont.)

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	% abundance	Status	Migration		
	Jul,	Oct,	Nov,	Dec,	Jan,	Feb,	Mar,	Apr,	May,	Jun,	Jul,	Aug,						Sep,	Oct,
91. Rufescent prinia (<i>Prinia rufescens</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4	2	13.33 Pr. R	
92. Brown prinia (<i>P. polychroa</i>)	-	1	2	-	1	-	-	-	-	3	1	-	-	2	-	12	6	40.00 Pr. R	
93. White-browed prinia (<i>P. atrogularis</i>)	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	2	13.33 Pr. R	
Family Muscicapidae																			
94. Brown flycatcher (<i>Muscicapa latirostris</i>)	-	1	-	3	2	3	-	-	-	-	-	-	3	3	1	16	7	46.66 Pr. R	
95. Red-breasted flycatcher (<i>Ficedula parva</i>)	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	6.66 Pr. M	
96. Orange-breasted flycatcher (<i>F. dumetoria</i>)	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. R	
97. Grey-headed flycatcher (<i>Culicicapa ceylonensis</i>)	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	4	2	13.33 Pr. R	
98. Black-naped monarch flycatcher (<i>Hypothymis azurea</i>)	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	3	20.00 Pr. R	

Table 2. (Cont.)

Order /Family /Species	number of individuals found in each month												Total	Number of occurrence	% abundance	Status	Migration	
	Jul.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May.	Jun.	Jul.	Aug.						Sep.
Family Nectarinidae																		
99. Purple -throated sunbird (<i>Nectarinia sperata</i>)	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	13.33 Pr. R
100. Crimson sunbird (<i>Aethopyga siparaja</i>)	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. R
Family Dicaeidae																		
101. Scarlet-breasted flowerpecker (<i>Prionochilus thoracicus</i>)	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6.66 Pr. R
102. Plain flowerpecker (<i>Dicaeum concolor</i>)	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	13.33 Pr. R
103. Scarlet-backed flowerpecker (<i>D. cruentatum</i>)	-	2	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	5	33.33 Pr. R
Family Ploceidae																		
104. Sharp-tailed munia (<i>Lonchura striata</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	6.66 Pr. R

หรือพบร่องรอยการกัดกินหญ้าเพ็ด (*Arundinaria fusilla*) บ่อยครั้งมาก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่พบปานกลางมี ๔ ชนิด พบน้อยมี ๑ ชนิด และพบน้อยมากมี ๓ ชนิด (ตารางที่ ๓)

สัตว์เลื้อยคลานพบเพียง ๓ ชนิดคือ กิ้งก่าแก้ว จิ้งเหลนเกล็ดสัน และงูจงอาง ซึ่งพบเพียงชนิดละครั้งเท่านั้นในช่วงเวลาสำรวจ โดยพบกิ้งก่าแก้วในเดือนมีนาคม จิ้งเหลนเกล็ดสันในเดือนสิงหาคม และพบงูจงอางในเดือนกันยายน (ตารางที่ ๑)

สัตว์ล่าเหยื่อ

จากจำนวนของสัตว์ทั้งหมด ๑๑๖ ชนิด เมื่อนำมาจำแนกตามอุปนิสัยการกินอาหารว่าเป็นสัตว์ล่าเหยื่อ หรือเป็นสัตว์ที่เป็นเหยื่อ ปรากฏว่ามีสัตว์ที่มีอุปนิสัยเป็นสัตว์ล่าเหยื่อ ๑๖ ชนิด และเป็นสัตว์ที่เป็นเหยื่อ ๑๐๐ ชนิด สัตว์ล่าเหยื่อทั้ง ๑๖ ชนิดนี้เป็นสัตว์เลื้อยคลาน ๑ ชนิดคือ งูจงอาง สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ๒ ชนิดคือ พังพอนธรรมดา และอีเห็นเครือ และนก ๑๓ ชนิด

นก ๑๓ ชนิดที่เป็นนกล่าเหยื่อจะเป็นนกล่าเหยื่อในเวลากลางวัน ๑๑ ชนิด ซึ่งจะเป็นนกในวงศ์ของเหยี่ยว ๘ ชนิดได้แก่เหยี่ยวนกเขาชริตรา เหยี่ยวนกเขาทอง เหยี่ยวกิ้งก่าสีดำ เหยี่ยวต่างสี อินทรีสีน้ำตาล เหยี่ยว-

รุ้ง เหยี่ยวแมลงปอขาแดง และเหยี่ยวเล็กตะโพกขาว เป็นนกในวงศ์ศัลย ๑ ชนิดได้แก่ นกกระปูดใหญ่ และเป็นนกในวงศ์อีเสือ ๒ ชนิดได้แก่ นกอีเสือสีน้ำตาล และนกอีเสือหลังแดง สำหรับนกล่าเหยื่อในเวลากลางคืนมี ๒ ชนิด เป็นนกในวงศ์นกเค้าได้แก่ นกเค้าโม่ง และนกกะป๋าสีน้ำตาล นกล่าเหยื่อทั้ง ๑๓ ชนิดนี้เป็นนกที่มีนิสัยเป็นนกประจำถิ่น ๑๐ ชนิด ได้แก่ เหยี่ยวนกเขาชริตรา เหยี่ยวนกเขาทอง เหยี่ยวกิ้งก่าสีดำ เหยี่ยวต่างสี เหยี่ยวรุ้ง เหยี่ยวแมลงปอขาแดง เหยี่ยวเล็กตะโพกขาว นกกระปูดใหญ่ นกเค้าโม่ง และนกกะป๋าสีน้ำตาล และเป็นนกที่มีนิสัยเป็นนกอพยพย้ายถิ่น ๓ ชนิด ได้แก่ อินทรีสีน้ำตาล นกอีเสือสีน้ำตาล และนกอีเสือหลังแดง

สัตว์ที่เป็นเหยื่อ

สัตว์ที่ถูกจำแนกเป็นเหยื่อมีจำนวนทั้งหมด ๑๐๐ ชนิด เป็นสัตว์เลื้อยคลาน ๒ ชนิด ได้แก่ กิ้งก่าแก้ว และจิ้งเหลนเกล็ดสัน เป็นนก ๘๑ ชนิด (ตารางที่ ๒) และเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ๗ ชนิด ได้แก่ กระแตธรรมดา กระรอกหลากสี กระจอนกระต่ายป่า หมูป่า และควายป่า

สัตว์ที่เป็นเหยื่อประเภทนกจำนวน ๘๑ ชนิดนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นนกประจำถิ่น

Table 3. Diversity, abundance and status of mammals found in the dry dipterocarp forest (Pr. = prey, Pd. = predator, / = animal track and sign).

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Number of occurrence	% abundance	Status			
	Jul,	Oct,	Nov,	Dec,	Jan,	Feb,	Mar,	Apr,	May,	Jun,	Jul,	Aug,				Sep,	Oct,	Nov,
Order Primates																		
Family Tupaiidae																		
1. Common treeshrew (<i>Tupaia glis</i>)	-	1	1	1	-	1	-	2	-	1	/	-	1	-	-	8	53.33	Pr.
Order Rodentia																		
2. Variable squirrel (<i>Callosciurus finlaysoni</i>)	-	1	-	-	-	-	1	-	-	4	/	/	1	-	-	7	46.66	Pr.
3. Indochinese ground squirrel (<i>Menetes berdmorei</i>)	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	4	26.66	Pr.
Order Lagomorpha																		
Family Leporidae																		
4. Siamese hare (<i>Lepus peguensis</i>)	/	2	/	/	/	1	1	/	/	/	/	1	/	/	/	15	100.00	Pr.

Table 3. (Cont.)

Order/Family/Species	number of individuals found in each month												Number of occurrence	% abundance	Status		
	Jul.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May,	Jun,	Jul.	Aug.				Sep.	Oct.
Order Carnivora																	
Family Viverridae																	
5. Masked palm civet (<i>Paguma larvata</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	6.66 Pd.
6. Javan mongoose (<i>Herpestes javanicus</i>)	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	13.33 Pd.
Order Artiodactyla																	
Family Suidae																	
7. Common wild pig (<i>Sus scrofa</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	1	6.66 Pr.
Family Cervidae																	
8. Common barking deer (<i>Muntiacus muntjak</i>)	-	/	/	/	-	-	1	-	/	-	-	/	-	-	-	6	40.00 Pr.
9. Sambar deer (<i>Cervus unicolor</i>)	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6.66 Pr.

เพราะมีมากถึง ๗๘ ชนิด เป็นนกอพยพ
ย้ายถิ่นเพียง ๑๓ ชนิด นกชนิดที่มีการ
อพยพย้ายถิ่น จะพบ ในช่วง ระหว่าง เดือน
ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๗
และพบอีกครั้งในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน
๒๕๖๗ ถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗

สัดส่วนระหว่างสัตว์ป่าเหยื่อและสัตว์ที่เป็นเหยื่อ

เมื่อนำชนิดของสัตว์มาวิเคราะห์ตาม
อุปนิสัย การกินอาหารในแต่ละเดือนพบว่า
จำนวนชนิดของสัตว์ล่าเหยื่อมีมากที่สุดใน
เดือนกรกฎาคม ๒๕๒๖ คือ ๕ ชนิด และ
เป็นนกทุกชนิด ได้แก่ เหยี่ยวนกเขาชิวร
เหยี่ยวนกเขาหงอน เหยี่ยวแมลงปอขาแดง
นกกระปูดใหญ่ และนกเค้าบ้าน้ำตาล รอง
ลงมาได้แก่เดือนมกราคม ๒๕๒๗ ซึ่งพบ
๔ ชนิด และเป็นนกทุกชนิดเช่นเดียวกัน
ได้แก่ อินทรีสีน้ำตาล นกกระปูดใหญ่
นกอีเสือสีน้ำตาล และนกอีเสือหลังแดง
พบ ๓ ชนิดในเดือนกุมภาพันธ์ พฤษภาคม
มิถุนายน สิงหาคม กันยายน และพฤศจิกายน
๒๕๒๗ ซึ่งในเดือนกุมภาพันธ์ และเดือน
สิงหาคมจะพบสัตว์ล่าเหยื่อที่เป็นสัตว์เลื้อยคลาน
ด้วยนมด้วยคือ พังพอน สำหรับเดือนอื่น
นอกเหนือจากที่กล่าวมาจะพบสัตว์ล่าเหยื่อ
เดือนละ ๑ หรือ ๒ ชนิดเท่านั้น

ในการณ์ของสัตว์ที่เป็นเหยื่อ จะพบมากที่สุดในเดือนมกราคม ๒๕๒๗ คือ ๕๓ ชนิด และพบน้อยที่สุดในเดือนกรกฎาคม ๒๕๒๗ คือ ๑๖ ชนิด เมื่อนำจำนวนชนิดของสัตว์ล่าเหยื่อกับสัตว์ที่เป็นเหยื่อมาเปรียบเทียบสัดส่วนกันพบว่า มีแนวโน้มไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ ในเดือนที่มีจำนวนของสัตว์ที่เป็นเหยื่อมาก ก็จะมีจำนวนชนิดของสัตว์ล่าเหยื่อมาก และในเดือนที่มีจำนวนชนิดของสัตว์ที่เป็นเหยื่อน้อย ก็จะมีจำนวนชนิดของสัตว์ล่าเหยื่อน้อย

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วน ระหว่าง
จำนวนตัวของสัตว์ล่าเหยื่อและของสัตว์ที่
เป็นเหยื่อ ในแต่ละเดือนก็ปรากฏว่ามีแนว
โน้มไปทางเดียวกัน โดยพบว่า เมื่อจำนวน
ของสัตว์ที่เป็นเหยื่อมากขึ้น จำนวนของสัตว์
ล่าเหยื่อก็จะเพิ่มขึ้น โดยจะพบจำนวนของ
สัตว์ที่เป็นเหยื่อมากในช่วงระหว่างเดือน
ธันวาคม ๒๕๒๖ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๒๗
ซึ่งจะพบจำนวนตัวของสัตว์ล่าเหยื่อมากใน
ช่วงเวลานั้นเช่นเดียวกัน และเมื่อเหยื่อมี
จำนวน มากขึ้น อีกครั้ง ในเดือน มิถุนายน
๒๕๒๗ ก็จะมีจำนวนสัตว์ล่าเหยื่อมากขึ้น
ในเดือนนั้นอีกเช่นเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างสทวลาเหยือกกับสัตว์
ที่เป็นเหยื่อ

จากชนิดของสัตว์ทะเลหายและสัตว์ท

เป็นเหยื่อ เมื่อนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์กล่าวได้ว่า สัตว์ที่เป็นเหยื่อได้แก่ สัตว์ที่กินพืชหรือส่วนประกอบของพืชเป็นอาหาร และกินแมลงหรือหนอนแมลงเป็นอาหาร สัตว์ที่เป็นเหยื่อประเภทที่กินพืชหรือส่วนประกอบของพืชเป็นอาหาร อาทิ นกกระทาทู่ง ไก่ป่า นกคุ่มมด นกเขาเปล้า ธรรมดา นกแซกแซว นกโพระดก นกปรอด ชนิดต่างๆ และกระต่าย เป็นต้น สัตว์ที่เป็นเหยื่อประเภทที่กินแมลงหรือหนอนแมลงเป็นอาหาร อาทิ นกคัคคู นกจาบคาหัวสีส้ม นกตะขาบตง นกเดี๋ยบบึงใหญ่ นกหัวขวาน

นกแซงแซว กิ้งก่าแก้ว และจิ้งเหลนเกล็ดสัน เป็นต้น

เพราะฉะนั้นเมื่อนำมาหาความสัมพันธ์ระหว่างสัตว์ล่าเหยื่อกับสัตว์ที่เป็นเหยื่อ จะได้แผนผังความสัมพันธ์ดังภาพที่ ๑

ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ได้พบเป็นครั้งแรกขณะทำการสำรวจ เช่น พบเหยี่ยว-นกเขาชีกราใช้เล็บเท้าจับกระรอกหลากสีบินไปในอากาศในเดือนมิถุนายน ๒๕๒๗ พบพังพอนวิ่งไล่จับจิ้งเหลนเกล็ดสัน ในเดือนสิงหาคม ๒๕๒๗ และพบเหยี่ยวนกเขาไล่โฉบนกในอากาศหลายครั้ง

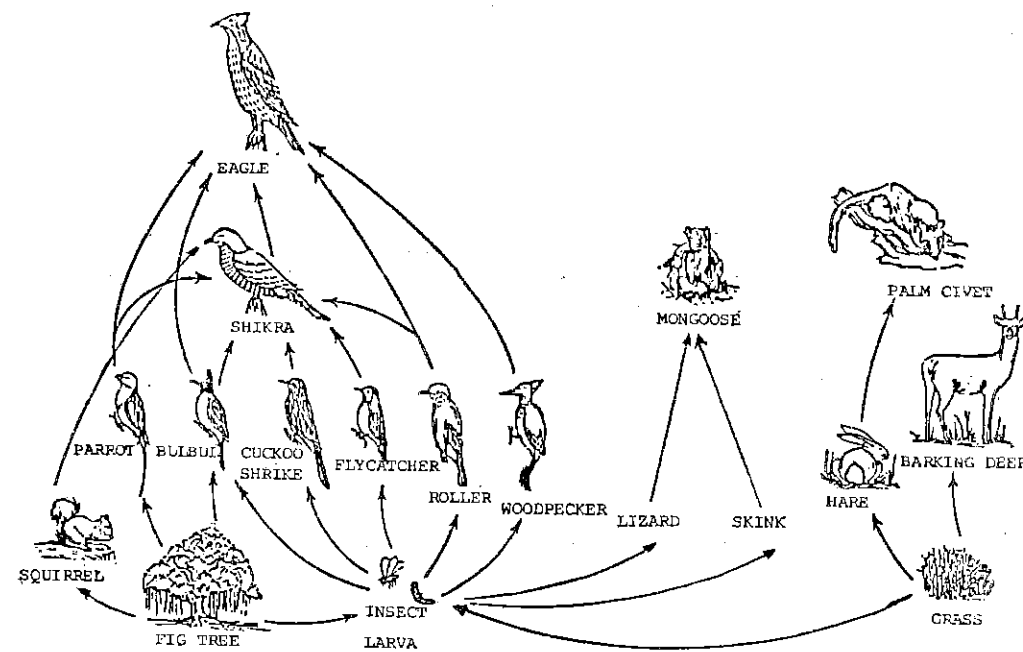

Fig. 1 A simplified food web in the dry dipterocarp forest. The arrows indicate the food utilized by the animals.

สรุปและวิจารณ์ผล

การศึกษาความสัมพันธ์ของสัตว์ล่าเหยื่อและสัตว์ที่เป็นเหยื่อในป่าเต็งรัง สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช พบสัตว์ทั้งหมด ๑๑๖ ชนิด จำแนกเป็นสัตว์เลื้อยคลาน ๓ ชนิด นก ๑๐๔ ชนิด และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ๙ ชนิด และเมื่อจำแนกตามอุปนิสัยการกินอาหาร ปรากฏว่าเป็นสัตว์ล่าเหยื่อ ๑๖ ชนิด และเป็นสัตว์ที่เป็นเหยื่อ ๑๐๐ ชนิด เมื่อนำจำนวนชนิดและจำนวนตัวของสัตว์ล่าเหยื่อและสัตว์ที่เป็นเหยื่อมาเปรียบเทียบสัดส่วนกันในแต่ละเดือน ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กัน เพราะพบว่า เมื่อจำนวนชนิดและจำนวนตัวของสัตว์ที่เป็นเหยื่อมีปริมาณมากขึ้น จำนวนชนิดและจำนวนตัวของสัตว์ล่าเหยื่อก็จะเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างสัตว์ล่าเหยื่อกับสัตว์ที่เป็นเหยื่อในป่าเต็งรังนี้อาจมองเห็นภาพได้ไม่ชัดเจนนัก เนื่องจากจำนวนประชากรของสัตว์ทั้งสองประเภทไม่สูงมากนัก และสัตว์ล่าเหยื่อส่วนใหญ่เป็นนก ซึ่งจะเห็นได้ว่า จากจำนวนสัตว์ล่าเหยื่อทั้งหมด ๑๖ ชนิด จะเป็นนก ๑๓ ชนิด และนกล่าเหยื่อทั้ง ๑๓ ชนิดนี้เป็นนกขนาดเล็กหรือนกขนาดกลางเสีย ๑๒ ชนิด มีเพียงชนิดเดียวที่เป็นนกล่าเหยื่อขนาดใหญ่ คือ อินทรี-

สีน้ำตาล เพราะฉะนั้นขีดความสามารถในการจับเหยื่อจึงมีขอบเขตจำกัด เพราะจะจับเหยื่อที่มีขนาดเล็กเท่านั้น เช่น นกชนิดต่างๆ กิ้งก่า จิ้งเหลน กระรอก และกระจ่อนเหยื่อที่มีขนาดตัวใหญ่ขึ้นมาเช่น กระต่ายป่า หรือมีขนาดตัวใหญ่มากเช่น หมูป่า เก้ง และกวาง จึงไม่มีสัตว์ล่าเหยื่อชนิดใดจับกินเป็นอาหารได้ คงมีเพียงอินทรีชนิดเดียวเท่านั้นที่อาจจับกระต่ายป่ากินเป็นอาหารได้ เพราะฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า สัตว์ล่าเหยื่อในป่าเต็งรังของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชไม่มีบทบาทในการควบคุมจำนวนประชากรของสัตว์ที่เป็นเหยื่อ และจำนวนประชากรของสัตว์ที่เป็นเหยื่อในป่าเต็งรังนี้ก็มีจำนวนไม่สูงมากจนเกินไป เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งอาหารค่อนข้างต่ำ สัตว์ที่มีจำนวนประชากรสูงมากในป่าเต็งรังนี้คือ กระต่ายป่า สายันต์ (๒๕๒๘) ได้ศึกษาประชากรของกระต่ายป่าโดยคำนวณจากกองมูลก็สรุปว่า กระต่ายป่ามีความชุกชุมมาก อย่างไรก็ตามความอุดมสมบูรณ์ของอาหารจะเป็นตัวควบคุมจำนวนประชากรของกระต่ายป่า ไม่ใช่สัตว์ล่าเหยื่อ เนื่องจากในช่วงระหว่างเดือนธันวาคม-พฤษภาคม หนูป่ากัดและหนูคา ซึ่งเป็นพืชอาหารสำคัญของ

กระต่ายป่า (อุษณา, ๒๕๒๖) จะเฉาและแห้งตาย พืชล้มลุกประเภทอื่นก็มีน้อยมาก กระต่ายป่าจะเคลื่อนย้ายเข้าป่าดิบแล้งซึ่งอยู่ใกล้เคียงและยังมีพืชอาหารอยู่บ้าง เมื่อถึงเดือนมิถุนายน-ตุลาคมซึ่งเป็นช่วงฤดูฝนและหญ้าพืชขึ้นงอกงามใหม่ กระต่ายป่าจึงเคลื่อนย้ายเข้ามา วนเวียนในลักษณะเช่นนี้เป็นฤดูกาล

ความจริงแล้วยังมีสัตว์ที่เป็นเหยื่ออีกหลายชนิดอาศัยอยู่ในป่าเต็งรังแห่งนี้ แต่การสำรวจครั้งนี้ไม่พบ ได้แก่ หนูชนิดต่างๆ เพราะการศึกษาครั้งนี้พบนกล่าเหยื่อในเวลากลางคืน ๒ ชนิด ได้แก่ นกเค้าโมง และนกเค้าป่าสีน้ำตาล เป็นข้อมูลยืนยันได้ว่าป่าเต็งรังแห่งนี้จะต้องมีหนูหลายชนิดอาศัย

อยู่ เพราะหนุออกหากินเวลากลางคืน จึงมีโอกาสตกเป็นเหยื่อต่อกันแล้วซึ่งออกหากินในเวลากลางคืนเหมือนกัน

ข้อมูลจากการสำรวจได้แสดงให้เห็นว่า สัตว์ส่วนระหว่างสัตว์ล่าเหยื่อกับสัตว์ที่เป็นเหยื่อมีแนวโน้มไปในทางเดียวกันก็ตาม แต่สัตว์ล่าเหยื่อในป่าเต็งรังแห่งนี้ไม่ได้มีบทบาทในการควบคุมจำนวนประชากรของสัตว์ที่เป็นเหยื่อ แต่เป็นเพราะว่า ในช่วงเวลาที่ป่าเต็งรังแห่งนี้มีสัตว์ที่เป็นเหยื่อเคลื่อนย้ายเข้ามาใช้ประโยชน์ เช่น หาอาหารพักผ่อน หรือเป็นสถานที่ทำรัง สัตว์ล่าเหยื่อก็เคลื่อนย้ายเข้ามาด้วย เพื่อต้องการล่าเหยื่อเป็นอาหารนั่นเอง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สัดส่วนระหว่างสัตว์ล่าเหยื่อกับสัตว์ที่เป็นเหยื่อมีแนวโน้มไปในทางเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

เพ็ญศรี ไวยวนิชกุล และ จริยา เล็กประยูร
๒๕๑๙ การสำรวจตัวไรในดินบริเวณ
ป่าสะแกราช. ภาควิชาชีววิทยา คณะ
วิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถิตย์ วัชรกิตติ ประครอง อินทร์จันทร์
และ สมเพชร มังกรดิน ๒๕๒๓
การศึกษาทรัพยากรและการใช้ที่ดินของ

สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช รายงาน
วนศาสตร์เล่มที่ ๖๙ คณะวนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
สายันต์ นุชอนงค์ ๒๕๒๘ การใช้วิธีนับ
กองมูลเพื่อประมาณประชากรกระต่าย-
ป่า ณ สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อุษณา ภัทรวาณิชย์ ๒๕๒๖ การศึกษาพืช
อาหารของกระต่ายป่าโดยการวิเคราะห์
มูล วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โอบาส ขอบเขตต์ ๒๕๒๑ ใบโอโนมิคบาง
ประการของนกในป่าเต็งรัง ภาควิชา
ชีววิทยาป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหา-
วิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Lekagul, B. and E.W. Cronin 1974 Bird
Guide of Thailand. Kurusapa Lad-
prao Press, Bangkok.

Lekagul, B. and J.A. McNeely. 1977
Mammals of Thailand. Kurusapa
Ladprao Press, Bangkok.

Pettingill, S.O. 1950 A Laboratory and
Field Manual of Ornithology. Bur-
gees Publishing Company, Minnesota.

Taylor, E.H. 1965 The Serpent of
Thailand and Adjacent Waters.
The University of Kansas Press,
Kansas.